

مجموعه آموزشی سگو

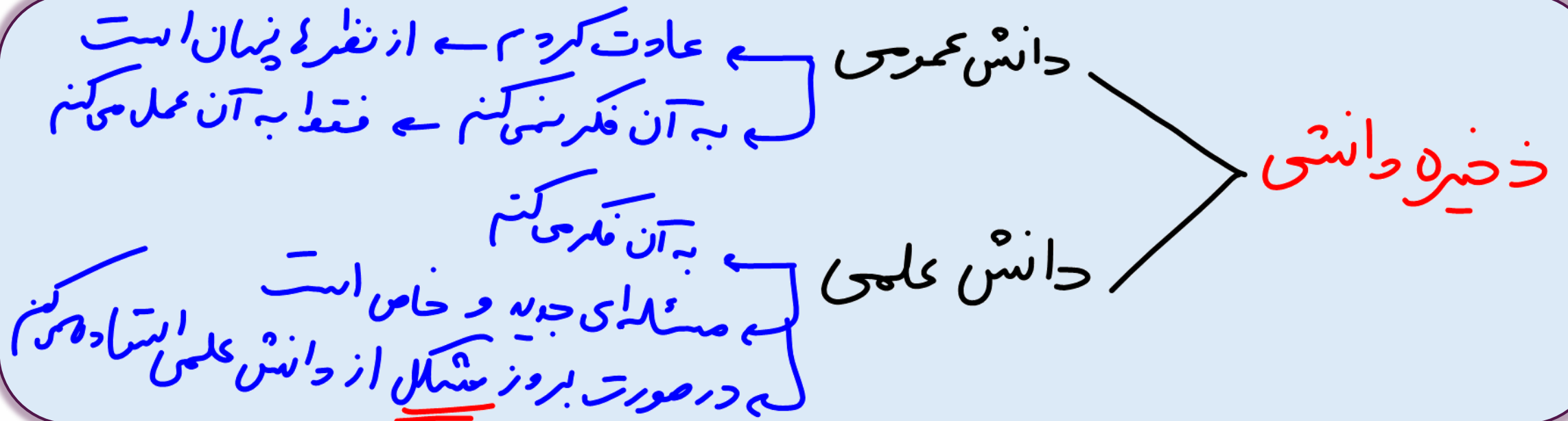
با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می گیرد و پیشرفت می کند.

الف) دانش عمومی

ب) آگاهی حاصل از زندگی

ج) دانش علمی

د) گسترده ترین بخش ذخیره دانشی

ویژگی‌های علوم انسانی و علوم اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) را بنویسید.

⑤ ← همسر با هویت فرهنگی و مسائل جامعه‌محلی باشد
 ← و خدگه‌لشد واقعی و تشخیص درست و غلط را دارد

پیامدهای
چالگری

تعارض ایجاد شده

یک مورد از پیامدهای **تعارض** در ذخیره دانشی جوامع را بنویسید.

پیامدهای ایجاد تعارض

- ارتباط دوسویه میان اجزای ذخیره دانشی از بین می رود
- دانش محوری نمی تواند به صورت همه جانبه از دانش علمی دفاع کند
- دانش علمی از رشد و رونق باز می ماند و توان حل مشکلات را دیگر ندارد

در تصویر مقابل یکی از دیدگاه‌ها دربارهٔ رابطهٔ دانش عمومی و دانش علمی را مشاهده می‌کنید.

این دیدگاه دربارهٔ دانش علمی چه نظری دارد؟ (دو مورد)

(ع) دانش علمی ضمن ریشه‌داری در دانش عمومی، اعلان انتقاد و تصحیح آن را دارد.

① هم دانش عمومی و هم دانش علمی مهم است و در جای مناسب خود باید استناد شود.

(ع) دانش علمی به سبب اعلان اعتباریابی، با اهمیت‌تر است

(س) دانش عمومی به عنوان علم زندگی انسان، با اهمیت است

شکل مقابل، مرز دانش علمی و عمومی را چگونه معرفی می کند؟

مرز علم بودن یا نبودن چیزی، این است که به اساس علوم تجربی باشد.

①

دانش علمی

دانش عمومی

① فقط دانش علمی معتبر است

② تنها علم ضرورتاً نباشد، علم تجربی است و تنها روش علمی؛ حس و تجربه است

③ دانش عمومی فایده ارزش و اهمیت است.

دانش عمومی

کدام گزینه درباره دانش علمی صحیح نیست؟

(۱) آسیب‌های دانش عمومی را شناسایی می‌کند.

(۳) دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.

(۲) درباره آن کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

(۴) با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید.

خواه دانش عامی

آسیب‌ها و مشکلات دانش عمومی را شناسایی می‌کند
 شناخت دقیق‌تری درباره دانش عمومی کسب می‌کند
 از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع می‌کند

شکل مقابل ارتباط دانش علمی و عمومی را چگونه معرفی می کند؟

۲

دانش عمومی

دانش علمی

۱) تنها دانش معتبر، دانش حاصل از زندگی انسان است

۲) جایگزینی برای دانش علمی قائل نیست

۳) دانش علمی کشف واقعیت نیست بلکه خلق و بازسازی آن است

کدام یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های ایده‌ علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) نمی‌باشد؟

- (۱) ~~اغذغه~~ کشف واقعیت و تشخیص درست از غلط
- (۲) سخن گفتن به زبان و منطق جهان شمول
- (۳) همسو با هویت فرهنگی ~~جهان~~ متعدد
- (۴) مشارکت در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان

جزوه تلمیلی درس ۱

ذخیره دانشی $\Leftarrow$ دانش کموسی < دانش علمی

روش کمی جلوتری از
تعارف میان اجزای
ذخیره دانشی

بخشی از ذخیره دانشی به نفع نمیشود و
عقبه نمیشود.

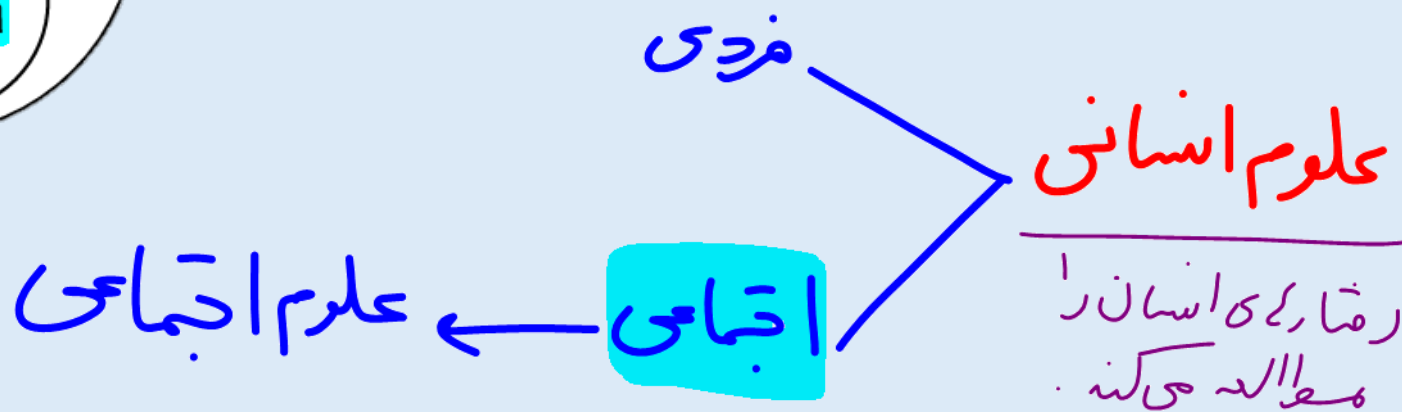
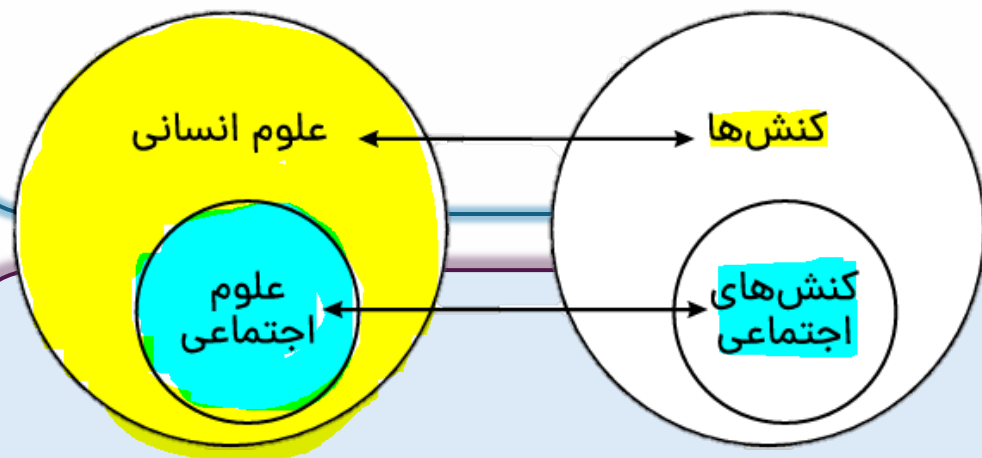
ارائه راه حل و ایده جدید

چرا علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند؟

به سبب آزادانه بودن و اراده بودن کنش های انسان
پیش بینی رفتارهای انسانی پیچیده تر از پدیده های طبیعی است .

در نمودار مقابل رابطه میان علوم انسانی و علوم اجتماعی چگونه است؟
 ۱) علوم انسانی، عام تر از علوم اجتماعی است
 ۲) علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی است

دانش‌های روان‌شناسی، اخلاق، مردم‌شناسی، تاریخ، شیمی و فیزیک زیرمجموعه کدام دسته از علوم قرار می‌گیرند؟

علوم		
علوم طبیعی	علوم انسانی	علوم اجتماعی
فیزیکی / فیزیکی	روانشناسی / اخلاق	مردم‌شناسی / تاریخ

علوم انسانی : پدیده‌های کنش فردی

علوم اجتماعی : کنش‌های اجتماعی

علوم طبیعی : پدیده‌های طبیعی

مثلاً پدیده‌های غیرارادی انسان → چیزی که انسان در به وجود آوردن آن نقشی ندارد

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

علت شکل‌گیری رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی چیست؟ **دور و نزدیکی به علوم طبیعی**
 چگونه نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز زندگی انسان کشف می‌شود؟ **آشنایی زدایی**

مطالعه‌کنش‌های اجتماعی و جامعه‌شناسی { **تبیینی**
تفسیری
آشنایی } **میزان دور و نزدیکی به علوم طبیعی**

موضوع مورد مطالعه جامعه‌شناسی خرد چیست؟
 مطالعات کنش اجتماعی + پیامدهای آن

جامعه‌شناسی خرد ← علم مطالعات کنش اجتماعی + پیامدهای آن
 جامعه‌شناسی کلان ← علم مطالعات ساختار اجتماعی + پیامدهای آن

جامعه‌شناسی

علوم طبیعی:

① پیش بینی پدیده های طبیعی

② رفتارهای غیرارادی انسان را مطالعه می شود

علوم اجتماعی:

① پیش بینی از علوم انسانی است
② رفتارهای اجتماعی را مطالعه می کند

کدام گزینه تفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی را نشان می دهد؟

(۱) علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی است که فعالیت های غیرارادی انسان را مطالعه می کند.

(۲) موضوع علوم اجتماعی علم از موضوع علوم انسانی است.

(۳) علوم انسانی، کنش های انسانی و علوم اجتماعی، کنش های اجتماعی را مطالعه می کنند.

(۴) علوم انسانی خود بخشی از علوم اجتماعی محسوب می شوند.

علوم انسانی: ① پیش بینی پدیده های اجتماعی

② به دنبال فهم پدیده های انسانی بر اساس آگاهی، اراده، هدف و رفتار آن هستیم

③ پیامدهای غیرارادی انسان مطالعه نمی شود

به سبب و بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

(۱) آگاهانه و هدف‌دار (۲) آگاهانه و ارادی (۳) معنادار و هدف‌دار (۴) معنادار و ارادی

دو مورد از فواید علوم اجتماعی را بنویسید.

- ① زمینه فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر را فراهم می‌کند
- ② باعث شناخت فرصت‌ها و محدودیت‌های فناور برای حاصل از طبیعت می‌شود.

مراد چه به صفی آخر جزوه مربوط به درس ۲

در ارتباط با مقایسهٔ فواید علوم انسانی و اجتماعی و علوم طبیعی جدول زیر را کامل کنید.

مقایسهٔ فواید علوم انسانی و اجتماعی و علوم طبیعی	
شبهات (یک مورد)	هر دو به دنبال پیش‌بینی و کنترل هستند
تفاوت (یک مورد)	علوم اجتماعی به دنبال پیش‌بینی و کنترل اجتماعی

اما علوم طبیعی به دنبال پیش‌بینی و کنترل طبیعی

هریک از عبارت‌های سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد از مفاهیم، اضافی است)

عبارت‌ها	مفاهیم
الف) بخشی از ذخیره دانشی که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید.	۱. علوم اجتماعی
ب) درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند.	۲. علوم انسانی
ج) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.	۳. دانش علمی
د) کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.	۴. علوم انتقادی
	۵. جامعه‌شناسی خرد

پاسخ صحیح را مشخص کنید.

الف) ما دربارهٔ این نوع دانش کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

(۴) دانش عمومی

(۳) ذخیرهٔ دانشی

(۲) ذخیرهٔ آگاهی

(۱) دانش علمی

جدید / مشکل

ب) کاهش یا افزایش بی‌رویهٔ جمعیت زمینه را برای رشد کدام نوع دانش فراهم می‌کند؟

(۴) آگاهی حاصل از زندگی

(۳) دانش علمی

(۲) ذخیرهٔ آگاهی

(۱) دانش همگانی

ج) شاخه‌های علوم اجتماعی بر چه اساسی شکل گرفته‌اند؟

- (۱) انواع و ابعاد کنش‌های اجتماعی
- (۲) دوری یا نزدیکی به علوم طبیعی
- (۳) کنش و ساختار اجتماعی
- (۴) ابعاد مختلف پدیده‌های اجتماعی

د) تفاوت علوم در تفاوت **موضوع** آنهاست، علوم انسانی دربارهٔ **انسانی** بحث می‌کنند.

- (۱) هدف - کنش انسانی
- (۲) موضوع - کنش انسانی
- (۳) روش - کنش اجتماعی
- (۴) رویکرد - کنش اجتماعی

در هر عبارت، کدام یک از مفاهیم داخل کمانک (پرانتز) صحیح است؟

الف) هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزند ذخیره دانشی - دانش عمومی) آنها را شکل می‌دهد.

ب) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره (دانش عمومی - دانش علمی) جهان اجتماعی می‌افزاید.

ج) علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره‌ی (علوم انسانی - علوم طبیعی) و فناوری حاصل از آن را دارند.

د) علوم انسانی به دلیل اینکه به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدیان می‌پردازند (علوم تفهیمی - علوم انتقادی) نامیده می‌شوند.

عبارت‌های صحیح یا غلط را با «ص» و «غ» مشخص کنید.

ص

الف) ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.

ص

ب) علوم انسانی به دلیل اینکه به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند علوم تفهیمی نامیده می‌شوند.

ج) هر وقت در یک جامعه مسئله خاصی مطرح می‌شود زمینه برای پیدایش و رشد دانش عمومی درباره آن نیز فراهم می‌شود. غ

د) پیش‌بینی در علوم اجتماعی به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیچیده‌تر از علوم انسانی است. غ

پیامد ظرفیت دآوری علوم اجتماعی درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی چیست؟

فرصت موضوع‌گیری مناسب به‌اشناختی‌رामी‌دهی

هر عبارت به کدام علوم اشاره می کند؟

الف) ابزار (تسلط) انسان بر طبیعت و رهاسازی از محدودیت های طبیعی اند. (علوم ابزاری)
 ب) به انتقاد از کنش های ناپسند انسان ها می پردازند. (علوم انتقادی)

علوم ابزاری = شاخه ای از علوم طبیعی است که به دنبال غلبه و بهرمنه بر طبیعت و رکن از محدودیت های آن است
 علوم تنقیمی = شاخه ای از علوم انسانی است که به دنبال فهم معنی کنش های انسان است
 علوم انتقادی = شاخه ای از علوم انسانی است که به دنبال انتقاد از کنش های ناپسند آدمیان است

جامعه‌شناسی کلان چیست؟

به دنبال مطالعه ساختار اجتماعی و پیام‌های آن است

علوم طبیعی :

① پیش بینی و کنترل پدیده های طبیعی

② راه استناد به و بهره مندی از طبیعت

③ با استناد از مناد بر کی طبیعی به طبیعت
غلبه پیدا کنم

④ رفتارهای غیر ارادیه انسان معالجه شود

علوم اجتماعی :

① پیش بینی و کنترل کنش های اجتماعی

② زمینه فهم متقابل انسان که از یکدیگر را فراهم می کند

③ به دنبال فهم آگاهی، اراده، معنا و کنش های اجتماعی

④ به بدب املان اعتباریابی می تواند موضوع گیری صحیح

انجام دهد .

⑤ فرمت ها و محدودیت های مناد بر کی طبیعی را بشناسد

⑥ راه استناد به صحیح از طبیعت و علوم طبیعی و

مناد بر کی حاصل از آن را بشناسد

⑦ املان دادر بر به کن می دهد

هنر جامعه‌شناسان برای شناخت نظم در کنار بی‌نظمی چه نام دارد؟

الف) افول معانی ب) ☒ آشنایی زدایی ج) رکود اراده‌ها د) خلاقیت زدایی

نظم ← به دلیل تکرار و عادت ، نظم از نظر ما انسان‌ها و پستان‌ها می‌ماند
 ← برای مطالعه نظم باید از امر آشناء مأنوس ، آشنایی زدایی کنیم
 که بتوانیم نظم را در کنار بی‌نظمی مطالعه کنیم

عادت نداشتن و بی نظمی حساب می شه

به گفته گیدنز، شگفت زدگی ناشی از شنیدن صدای اذان به کدام یک از مفاهیم زیر اشاره دارد؟

(۱) هویت زدایی (۲) نظم اجتماعی (۳) آشنایی زدایی (۴) ارزش اجتماعی

پیامد یکسان دانستن طبیعت و جامعه چیست؟ انسان را به هیچ و مرادگی تقم احتجای تعلیل می‌دهد
و جابلامی برای اراده و خواست انسان قائل نیست زیرا انسان را مانند سایر
موجودات بلعی قابل پیش بینی می‌داند .

هر عبارت به کدام بخش از جامعه‌شناسی تبیینی اشاره دارد؟

الف) حس و تجربه (..... روش.....)

ب) پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی (..... هدف.....)

فیزیک اجتماعی
↓

جامه‌شناسی پستی

چرا در اوایل قرن نوزدهم میلادی، صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؟
به دلیل موفقیت دانشمندان علوم تجربی و محدود دانستن
علوم به علوم تجربی

هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟

الف) شناخت نظم در مقابل بی‌نظمی (آشنایی زوایی)
 ب) شناخت و کنترل طبیعت را امکان‌پذیر می‌سازد (علوم طبیعی)

انسان در دیدگاه تبیینی چه جایگاهی دارد؟ انسان مانند سایر موجودات طبیعی است
اما موجودی کمی پیچیده تر

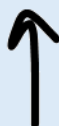
جامعه‌شناسان تبیینی می‌خواستند انسان را بر طبیعت پیروز کنند
اما مغلوب آن کردند

دو پدیده هم تغییر به چه معناست؟

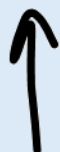
کاهش یا افزایش در پدیده ای باعث تغییر در پدیده دیگر می شود

وصول کردنش / داخل گمانند / کوتاه پاسخ

سلامت
اقتصادی

اقتصاد

منظور از پویایی نظام اجتماعی چیست؟ می‌تواند بر پدیده‌های دیگر اثر گذارد و اثر پذیرد و هم در خود و هم در محیط تأثیر و تغییر ایجاد کند

اثر می‌گذارد / اثر می‌پذیرد $\Leftarrow$ (خود) $\Leftarrow$ (محیط)

درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

جامعه را می‌توان به یک موجود زنده تشبیه کرد و به این نکته باید توجه داشت که جامعه موجود زنده است. ~~خ~~

ما انسان‌ها بیشتر بی‌نظمی را در روابط اجتماعی می‌بینیم و نظم را مشاهده نمی‌کنیم؛ زیرا به نظم عادت کرده‌ایم. ~~ص~~

به دلیل آنکه به نظم عادت کرده‌ایم، می‌توانیم آن را مشاهده کنیم. ~~خ~~

جامعه را می‌توان به یک موجود زنده تشبیه کرد و به این نکته باید توجه داشت که جامعه موجود زنده است. ~~خ~~

چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف را چه می‌نامند؟

الف) کنش اجتماعی ب) ساختار اجتماعی ج) نظم اجتماعی د) قواعد اجتماعی

نظم اجتماعی ← پیش‌بینی

ساختار اجتماعی ← شناخت رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی

چگونگی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را کدام مفهوم امکان‌پذیر می‌نماید؟

الف) ~~کنش اجتماعی~~ (ب) ~~قواعد اجتماعی~~ (ج) نظم اجتماعی (د) ~~ساختار اجتماعی~~

تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی، نتیجه چیست؟

الف) یکسان دانستن طبیعت و جامعه

ب) جامعه محصول کنش‌های انسان‌هاست.

ج) تسلط انسان بر جامعه و پدیده‌های طبیعی

د) تفاوت‌های بنیادی انسان‌ها با موجودات طبیعی

درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند. ✓

در زندگی انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس، می‌توان آنها را کشف کرد. ✓

نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. ✓

ساختار اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را امکان‌پذیر می‌کند. ✗

ساختار نیروی دریایی مثال خوبی از یک ساختار اجتماعی است. ✓

ساختار اجتماعی، یک نظام اجتماعی پویاست. ✗

نظام اجتماعی هم می تواند در خود تغییراتی به وجود آورد و هم می تواند در محیط خود تغییراتی را ایجاد کند. ص

جامعه‌شناسان تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده می‌دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها کمّی می‌دیدند. ص
ابزارهایی مانند نبض‌نگار آبی را به کار گرفت.

لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهدهٔ ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد و بدین منظور جامعه‌شناسان ~~تفسیری~~ که می‌خواستند انسان را بر جامعه مسلط کنند، او را مغلوب جامعه ساختند. غ

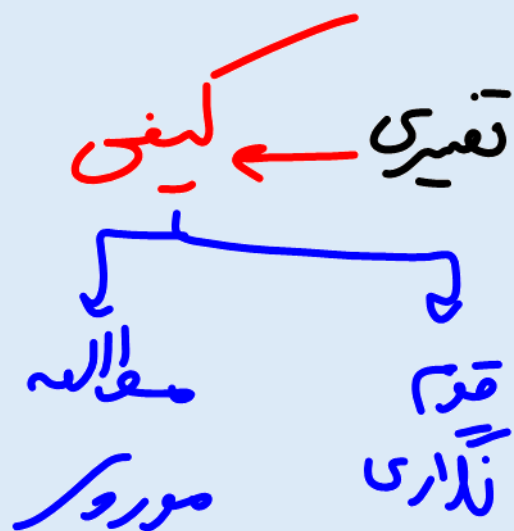
جامعه‌شناسان تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده می‌دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها کمّی می‌دیدند. ص

هر عبارت به کدام ویژگی جامعه‌شناسان تبیینی اشاره دارد؟
 حس و تجربه (..... روش)

پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی (..... حرف)

در هر عبارت، کدام یک از مفاهیم داخل کمانک (پرانتز) درست است؟

جامعه‌شناسی (تبیینی) - تفسیری) تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوت کمی می‌بیند.

جامعه‌شناسان کمی ← پرسشنامه
تبیینی
مصاحبه

جامعه‌شناسی تبیینی :

موضوع :

پدیده‌های اجتماعی = پدیده‌های طبیعی
 لیکن آندازی پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی

هدف :

پیش‌بینی
کنترل

روش :

حس و تجربه

★ در میان پدیده‌های طبیعی نظم وجود دارد زیرا پدیده‌های طبیعی دائماً در حال تکرار است.

نظم اجتماعی

تکرار
پیش‌بینی

علم :

علم تجربی

فردیت علم

به ترتیب «فاجعه هیروشیما و ناکازاکی» و «تعبیر قفس آهنین ماکس وبر» به کدام یک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی اشاره دارد؟

- (۱) رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها (۲) سقوط ارزش‌ها - افول معانی (۳) رکود اراده‌ها - افول معانی (۴) سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها

رکود اراده

اراده انسان نادیده گرفته می‌شود
 به بیب تألیه افراطی بر نظم و ساختار اجتماعی
 فعالیت و خلاقیت انسان نادیده گرفته می‌شود
 خلاقیت زدایی
 قفس آهنین

سقوط ارزش:

- ① هدف انسان نادیده گرفته می‌شود
- ② به بیب درک امور قابل مشاهده
 تکران منم کنش‌های اخلاقی و عاطفی
 از انسان سلب می‌شود
- ③ اخلاق گرایی / ارزش زدایی

تأثیر نادیده گرفتن معنای کنش بر مطالعات تبیینی را بنویسید. از شناخت آرمایه‌ها و ارزش‌های اجتماعی باز می‌ماند

رویکرد تبیینی
 — فقط امور قابل مشاهده را مطالعه می‌کند
 — امور غیر قابل مشاهده را مطالعه نمی‌کند
 خوب / نه
 از شناخت ارزش‌ها و آرمایه‌ها ناتوان می‌شوم

خشت بنای جامعه همان است که تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با آن پدید می‌آیند.
 الف) ساختار اجتماعی ب) نظام اجتماعی ج) کنش اجتماعی د) نظم اجتماعی

نظریه پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر کدام ویژگی‌ها مطالعه می‌کنند؟

- (۱) آگاهی و هدف ~~و~~ (۲) آگاهی و معنا ~~و~~ (۳) هدف و معنا ~~و~~ (۴) اراده و ارزش

نظریه پردازان کنش اجتماعی ← منتقدان جامعه‌شناسی بیینی

جامعه‌شناسی تفسیری

اراده / آگاهی ← معنا

چرا کنش انسان‌ها را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد؟ زیرا اغلب فعالیت‌های انسان قابل مشاهده نیست و درونی است پس با روش غیرتجربی می‌توان آنها را مطالعه کرد.

آیا انسان‌ها صرفاً مجریان نظم هستند؟ توضیح دهید. **خیر / انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند**
 بلکه می‌توانند بر اساس ارزش‌ها و واقعیت‌های زندگی خود، نظم موجود را تغییر دهند.
 مثل معترضان به مانع حجاب در مدارس و دانشگاه‌های فرانسه

جامعه‌شناسی تبیینی:

بله، انسان‌ها صرفاً مجریان نظم هستند
 و انسان و نظم مستقل از هم نیستند

حقیقت:

خیر، انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند و اراده‌انسان
 مستقل از نظم است یعنی انسان می‌تواند یا وضعیت موجود را
 حفظ کند یا آن را تغییر دهد.

در هر عبارت کدام یک از مفاهیم داخل کمانک صحیح است؟

الف) منظور از پویا بودن (ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی) این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

ب) جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع را تنها تفاوتی (کمی - کیفی) می‌داند.

ج) انسان‌ها قادرند با توجه به (هنجارها - آرمان‌ها) و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند.

د) نادیده گرفتن معنای کنش سبب شده است که بیشتر مطالعات (تبیینی - تفسیری) به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

تفسیری - کیفی

تبیینی - کمی

هر یک از عبارت‌های سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد از مفاهیم اضافی است)

عبارت‌ها	مفاهیم
الف) رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های <u>تجربی و ابزاری</u> قرار می‌دهد.	(۱) فیزیک اجتماعی
ب) به ارتباط <u>میان</u> پدیده‌های اجتماعی گفته می‌شود.	(۲) نظم اجتماعی
ج) <u>نظمی</u> که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آنها دارد.	(۳) قفس آهنین
د) به قرار گرفتن هر پدیده در جای خود اشاره دارد.	(۴) ساختار اجتماعی
	(۵) جامعه‌شناسی تبیینی

پاسخ درست را مشخص کنید.

الف) پیامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه کدام است؟

- ۱) نظم اجتماعی بیرون و مستقل از جامعه خواهد بود و باید خود را با آن تطبیق داده و سازگار کنیم.
- ۲) انسان‌ها را فـتـر از پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی می‌بیند و جامعه محصول و مخلوق کنش‌های انسانی است.
- ۳) انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است و تفاوت بنیادی با آنها ندارد.
- ۴) تفاوت میان جوامع تنها تفاوتی کیفی است، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند.

ب) هر عبارت بيانگر چيست؟

- بود و نبود آن به انسان وابسته است.

- وجود خانواده‌های بزرگ به عنوان قاعده‌ای کلی

۱) جامعه - پویایی نظام اجتماعی

۳) طبیعت - ایستایی نظام اجتماعی

۲) طبیعت - پویایی نظام اجتماعی

۴) جامعه - ایستایی نظام اجتماعی

انسان به وجود آورنده هر جامعه و پدیده‌ای اجتماعی
می‌باشد.

ج) تعبیر ماکس وبر از نظم افراطی به قفس آهنین به چه موضوعی اشاره دارد؟

(۱) انسان به مثابه آگاهی و معنا

(۲) پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی

(۳) پیامدهای در نظر گرفتن کنش اجتماعی

(۴) انسان به مثابه شیء

ماکس وبر

قفس آهنین
رکود اراده

نادیده گرفتن کنش اجتماعی

(د) استفاده از خودروی شخصی در شرایط آلودگی هوا و افزایش مشکل ترافیک با کدام مفهوم مرتبط است؟

(۱) ~~افول معانی~~

(۳) ~~رکود اراده‌ها~~

(۲) کنش اجتماعی

(۴) ~~سقوط ارزش‌ها~~

نمایی

هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام پیامد نادیده گرفتن معنای کنش اجتماعی اشاره دارد؟

- تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک‌ها با روش‌هایی از قبیل تنبیه بدنی

- تاکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی

- محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده

(۲) سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - افول معانی

(۱) سقوط ارزش‌ها - افول معانی - رکود اراده‌ها

(۴) رکود اراده‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها

(۳) رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - افول معانی

افول معانی ← آگاهی / معنای کنش انسان نادیده گرفته می‌شود
فقط امور قابل مشاهده را می‌توانیم درک کنیم
از ظاهر پدیده به معنای نهفته در آن نمی‌توانیم برسیم

کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی از سوی رویکرد تبیینی صحیح است؟

(۱) با استفاده از روش‌های تجربی می‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.

(۲) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود که افراد بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌هایی است.

(۳) رویکرد تبیینی با توجه به اراده و خلاقیت و آگاهی و معنا، زندگی اجتماعی انسان را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

(۴) میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به فضای مجازی ارتباط وجود دارد.

ماکس وبر از سلطه چه نوع نظامی به قفس آهنین تعبیر می کند؟

نفسی که گویا هدفی جای از نیازی انسان و واقعیت های زندگی او دارد.

هریک از عبارات سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است).

عبارات	مفاهیم
۱ - گسترده ترین بخش ذخیره دانشی را می نامند.	الف) ساختار اجتماعی
۲ - از فعالیت های غیرارادی انسان ها بحث نمی کند.	ب) کنش اجتماعی
۳ - ارتباط میان پدیده های اجتماعی را می گویند.	ج) دانش عمومی
۴ - تمام پدیده های اجتماعی <u>خرد و کلان</u> با آن شکل می گیرند.	د) علوم انسانی
	ه) دانش علمی

هر عبارت به کدام یک از انواع پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی اشاره دارد؟

الف) ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضدا ارزش بودن کینه توزی قابل مشاهده نیست. (بسته به ارزش)

ب) با یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی اراده انسان ها را نادیده می گیرد. (یکبار اراده)

اخلاقی معانی

هر عبارت به کدام پیامد نادیده گرفتن کنش اشاره دارد؟

الف) محدود شدن مطالعات جامعه‌شناسی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ()

ب) ارزش بودن مهربانی و فداکاری قابل فهم نیست () **ستراط ارزش**

از نظر ماکس وبر یک جامعه‌شناس در مورد کدام پدیده‌ها نمی‌تواند داوری علمی کند؟

در پدیده‌هایی که مربوط به اراده و آگاهی انسان است و امری غیر تجربی است.

در جامعۀ فلسفی تبیینی، کنش اجتماعی انسان نادریده گرفته می‌شود
یعنی اراده و آگاهی انسان نادریده گرفته می‌شود.

پیامدهایی که از نادریده گرفتن کنش اجتماعی حاصل می‌شود

• رکود اراده
• سست‌پا ارزش‌ها
• افول معانی

قابل مشاهده

هریک از عبارات سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است)

عبارات	مفاهیم
الف- موضوع آن عام تر از علوم اجتماعی است.	۱- نظم
ب- نمی توانیم آن را مشاهده کنیم زیرا به آن عادت کرده ایم.	۲- کنش اجتماعی
ج- فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می شود.	۳- علوم انسانی
د- مطالعه موردی یک روستا با بررسی جزئیات زندگی مردم، موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی	۴- علوم ابزاری
	۵- روش های کیفی

کدام گزینه دربارهٔ جامعه‌شناسی تفسیری درست است؟

- ۱) جامعه‌شناس می‌تواند به نقد و اصلاح عقاید و ارزش‌ها و داوری دربارهٔ آنها بپردازد.
- ۲) فرهنگ‌های گوناگون تفسیرهای مختلفی از زندگی دارند و هر کدام دانش‌های خاص خود را تولید می‌کنند.
- ۳) مرز علم و غیر علم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند.
- ۴) جامعه‌شناس دغدغهٔ نزدیک شدن به علوم طبیعی را دارد.

ویژگی‌های جامعه‌شناسی تفسیری: ① به معنای کنش انسان و فهم آن اشاره دارد

نسبت به رویکرد تبیینی، دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارد. کینی

همچنان‌که علم تجربی را به رسمیت می‌شناسد

به دنبال فهم معانی کنش و تعریف، توصیف و تفسیر آنهاست

کنش‌ها که انسان را به وسیله علوم تجربی اثبات می‌کند

مجموعه آموزشی سگو

قوم‌نگاری

مقاله

موردی

پی بردن به هدف و دلالت‌های کنش مستلزم چیست؟
 هدف به ذهن‌کنش
 دلالت به زمینه‌ای فرهنگی

هدف‌کنش ← ذهن‌کنش
 دلالت‌کنش ← زمینه فرهنگی

با در نظر گرفتن رویکردهای جامعه‌شناسی، جدول زیر را تکمیل کنید.

رویکرد	موضوع	روش	هدف
تبیینی	الف: پدیده‌های طبیعی = پدیده‌های اجتماعی	حس و تجربه	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
تفسیری	کنش‌های اجتماعی و معنای آن	نگاه درونی به پدیده‌ها برای یافتن معنای آنها	ب: انجام بخشی معنا بخشی
انتقادی	کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن	پ: انتقادی تجزیه‌ری	نقد وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه‌های رسیدن به آن

هر عبارت به کدام رویکرد جامعه‌شناسی مرتبط است؟

الف) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

ب) کنش‌های اجتماعی و **معنای** آنها

رویکرد تبیینی

رویکرد تفسیری

در هر عبارت، کدام یک از مفاهیم داخل کمانک (پرانتز) صحیح است؟

الف) روش‌هایی که در جامعه‌شناسی **تبیینی** به کار می‌رود، به نام روش‌های (کمی - کیفی) شناخته می‌شوند.

ب) نظریه پردازان **کنش اجتماعی** (آگاهی و معناداری - اراده و ارزش) را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.

ج) چگونگی رابطه و **پیوند** میان پدیده‌های اجتماعی مختلف را (نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی) می‌نامند.

د) بخش مهم‌تر ذخیره دانشی (دانش علمی - دانش عمومی) است.

گسترده‌تر به دانش‌محوری

هریک از عبارات سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد از مفاهیم اضافی است)

عبارات	مفاهیم
الف) در زندگی روزمره بیشتر به چشم می آید.	۱. کنش اجتماعی
ب) به شکل بی سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج یافت.	۲. دانش عمومی
ج) پدیده‌های اجتماعی <u>خرد و کلان</u> به وسیله آن شکل می گیرند.	۳. بی نظمی
د) جامعه‌شناسی در <u>آغاز</u> شکل گیری به آن نزدیک شد.	۴. خودکشی
	۵. علوم طبیعی

پاسخ درست را مشخص کنید.

الف) در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن، پذیرفته‌ایم:

- (۱) آشنایی زدایی (۲) ساختار اجتماعی (۳) ☒ نظم اجتماعی (۴) قواعد اجتماعی

ب) کدام دانشمند معتقد بود که پدیده‌های معنادار را نمی‌توان مانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد؟ تفسیری

- (۱) ویلهلم دیلتای (۲) ☒ ماکس وبر (۳) ☒ کارل مارکس (۴) ☒ آگوست کنت

داوری — پدیده های اجتماعی

موضوع گیری مناسب

شرر زندگی از انسان گرفته می شود؟
تأکید بر نظم اجتماعی

ج) داوری و انتقاد درباره پدیده های اجتماعی چه پیامدی دارد؟ درس ۲

۱) ایجاد فرصت واکنش و موضوع گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان

۲) قدرت پیش بینی نسبت به آثار و پیامدهای فعالیت های اجتماعی

۳) ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن

۴) امکان فهم متقابل انسان ها و جوامع مختلف از یکدیگر

تبیینی
نی قابل مشاهده

د) به ترتیب، «سلب شور زندگی از افراد» و «نادیده گرفتن درون انسان ها»، پیامد چیست؟

۱) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی - تمرکز رویکرد تبیینی بر فهم معنای کنش

۲) تأکید بیش از اندازه بر آگاهی و معنا - تمرکز بر معنای کنش انسان ها

۳) تأکید افراطی بر اراده و آگاهی - تمرکز رویکرد تبیینی بر پدیده های قابل مشاهده

۴) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی - تمرکز رویکرد تبیینی بر پدیده های قابل مشاهده

مطالعه موردی یکی دیگر از است، اگر محققى بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص مثلاً: یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد، از این روش استفاده می کند.

الف) روش های آماری ب) روش های کمی ج) روش های ریاضی د) روش های کیفی

مطالعه موردی

- سبک زندگی یک گروه، قوم، ملت یا ... از همه جوانب مطالعه می شود
- خصوصیات خاص و منحصر به فرد آنها مشخص شود
- به جزئیات جنبی توجه می شود

روش مطالعه موردی را توضیح دهید و مثالی برای آن بنویسید.

روش قوم نگاری را توضیح دهید.

قوم‌نگاری به جامع شناسایی و فهم یک گروه، ملت، قوم و... به صورت مستقیم و غیرمستقیم آنها صورت می‌گیرد. در بین آنها حضور پدید می‌آید. تا آنکه آن را تجربه کند.

تنوع و تکثر معانی ذهنی و فرهنگی موجب چه چیزی می شود؟

« به پیچیدگی و تنوعی آنها می بینیم »

« دشواری آنرا درک کنیم »

فهم هر کنشی مستلزم دسترسی به چه مواردی است؟

آشنایی ← فهم

{ زمینه‌های ذهنی نگار
زمینه‌های رفتاری نگار

وجود نظریات متفاوت دربارهٔ یک پدیده مثل خودکشی نشانهٔ چیست؟

متفکران اجتماعی آلمان در قرن نوزدهم چه کسانی بودند؟

ویلهلم دیلتای / ماکس وبر ← جامعه‌شناسی تفسیری

www.sakkoo.ir

Sakkoo_edu2